

ΓΕΛ ΑΣΠΡΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015-2016

ΜΟΥΣΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ

Ομάδα Α:

Ληξουριώτη Αριάδνη, Μασούρα Σωτηρία, Σωτηρίου Χρυσάνθη

Ομάδα Β:

Μπουμπόναρη Τερψιχόρη, Ρήγα Φαίη, Τσούτσα Γιώτα, Σούλι Σάρα, Καρβούνη Παναγιώτα

Ομάδα Γ:

Νικομάνη Αγγελική, Βρακά Γεωργία, Σαλίπας Χρήστος, Παππάς Ηλίας, Ευθυμίου Νικόλαος

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μακρυγιάννη Νικολέτα

Περιεχόμενο

A) TZAZ :

- A1) Γενικά
- A2) Προϊστορία – Ιστορία
- A3) Ορισμοί & Είδη
 - A3.1) New Orleans
 - A3.2) Swing
 - A3.3) Bebop
 - A3.4) Cool
 - A3.5) Hardbop
 - A3.6) Free Jazz
 - A3.7) Fusion
 - A3.8) Jazz And World Music
 - A3.9) Neobop
 - A3.10) Contemporary Jazz

B) POK:

- A1) Γενικά
- A2) Προϊστορία – Ιστορία
 - A2.1) Γενικά
 - A2.2) Rock and Roll και Rockabilly
 - A2.3) Βρετανία: Αρχή
 - A2.3.1) Το Garage rock της δεκαετίας του 1960
 - A2.3.2) Η μουσική surf της δεκαετίας του 1960
 - A2.3.3) Η Βρετανική ροκ σκηνή

A3)Κουλτούρα, Ορισμοί & Είδη

A3.1) Το Folk rock

A.3.2) Το ψυχεδελικό ροκ

A3.3) Το progressive rock

A3.4) Krautrock

A3.5) Το Heavy Metal

A3.6) Το Arena Rock

A3.7) Το Soft Rock

A3.8) Το Κλασικό Rock

A3.9) Το Punk Rock

A3.10) Το Gunge Rock

A4) Ελληνική Ροκ

Γ) HIP-HOP

A1) Ορισμός και είδη

A2) Σχέση με την κοινωνία και την πολιτική

Δ) ΠΗΓΕΣ

Ε) ΤΕΧΝΗΜΑ

ΑΦΙΣΑ

A) TZAZ

A1) Γενικά

Η τζαζ είναι ένα μουσικό είδος που αποτέλεσε εξέλιξη της λαϊκής αμερικανικής μουσικής κατά τον 19ο αιώνα, με αφρικανικές καταβολές. Περιλαμβάνει αρκετά μουσικά είδη που στηρίχτηκαν σε ένα κοινό σκεπτικό κατασκευής, τον μερικό ή και ολικό αυτοσχεδιασμό. Γνώρισε σημαντική ανάπτυξη και διεθνή αναγνωσιμότητα κατά τη δεκαετία του 1920.

A2) Προϊστορία – Ιστορία

Οι ρίζες της βρίσκονται στη δεκαετία του 1880. Πιστεύεται ότι «γεννήθηκε» στη Νέα Ορλεάνη, από τους Κρεολούς, μία φυλή γαλλόφωνων και ισπανόφωνων μαύρων, με καταγωγή από τις Δυτικές Ινδίες.

Οι Κρεολοί ζούσαν στη Λουϊζιάνα, κάτω από την κυριαρχία των Γάλλων και των Ισπανών έως το 1803, οπότε έγιναν αμερικανοί πολίτες κι εγκαταστάθηκαν στη Νέα Ορλεάνη. Υπερηφανεύονταν για τις κοινωνικές και πολιτιστικές τους αξίες, καθώς και για τις γνώσεις τους περί της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής. Η διαφορετικότητά τους αυτή, τους κατέταξε σε μια ανώτερη τάξη σε σχέση με τους υπόλοιπους μαύρους κι έτσι άνοιξαν γι' αυτούς οι πόρτες της υψηλής κοινωνίας. Στη μουσική τους σημαντικότατο ρόλο είχε η ερμηνεία, γι' αυτό και έπαιζαν κατά κανόνα στην Όπερα και σε κοινωνικές εκδηλώσεις.

Στη δυτική πλευρά της πόλης ζούσαν οι αμόρφωτοι, οι απολίτιστοι και φτωχοί Αφροαμερικανοί. Η δική τους μουσική βασιζόταν σε απλές μελωδίες και πολύπλοκους ρυθμούς, που αναμιγνύονταν με διάφορα φωνητικά. Τα τραγούδια τους είχαν συνήθως πνευματικό χαρακτήρα ή τα τραγουδούσαν για να περάσει η ώρα όταν εργάζονταν σκληρά. Είχαν παρατηρήσει ότι τους βοηθούσαν να είναι πιο παραγωγικοί.

Το 1894 μια νέα νομοθετική μεταρρύθμιση διαχωρισμού λευκών και μαύρων εκτόπισε τους Κρεολούς στη δυτική πλευρά της Νέας Ορλεάνης, μαζί με τους φτωχούς μιγάδες. Εκεί, οι δύο πολιτισμοί και τα μουσικά τους είδη ήρθαν σε σύγκρουση, αναμείχθηκαν κι έτσι δημιουργήθηκε ένα νέο είδος μουσικής, η τζαζ.

Με τον καιρό η τζαζ άλλαξε και νέες μορφές της αναπτύχθηκαν. Έως το 1900, το Ραγκτάιμ και τα Μπλουζ ήταν η νέα «τρέλα». Η Νέα Ορλεάνη φάνταζε ως η Μέκκα των νέων καλλιτεχνών και ήχων, που συμπεριλάμβαναν τα πάντα: Ραγκτάιμ, εμβατήρια, ποπ, χορευτικά και μπλουζ. Η μουσική σκορπίστηκε στον Βορρά και στη Δύση, μέσω των μεταναστών και της δισκογραφίας. Τη δεκαετία του 1920, η τζαζ έπαψε να είναι μουσική αποκλειστικά για μαύρους. Υιοθετήθηκε από τους λευκούς και επέδρασε καθοριστικά στη μουσική τους.

Ανάμεσα στους «πατέρες» της τζαζ ήταν ο Τζο «Κινγκ» Όλιβερ, ο Λούις Άρμστρονγκ και ο Φέρντιναντ «Τζέλι Ρολ» Μόρτον. Αυτοί έπαιζαν μ' ένα στυλ που αργότερα έγινε γνωστό ως Ντίξιλαντ. Ο χορός έγινε η τελευταία μόδα στο τέλος της δεκαετίας του '30, καθώς πολλοί ήταν αυτοί που χορεύοντας ήθελαν ν' αποτινάξουν από πάνω τους την κατάθλιψη. Έτσι, η τζαζ μουσική εξελίχθηκε σ' ένα νέο είδος χορευτικής μουσικής.

Μέχρι τη δεκαετία του '40 είχαν αναπτυχθεί ποικίλες μορφές της τζαζ: Παραδοσιακή, Μποπ, Σουίνγκ, Ντίξιλαντ, Λάτιν Τζαζ. Το ίδιο εξακολουθεί να συμβαίνει έως σήμερα. Το πιο πρόσφατο είδος της είναι η Άσιντ Τζαζ, που γίνεται όλο και πιο δημοφιλές.

A3) Ορισμοί & Είδη

New Orleans

Η Νέα Ορλεάνη είναι σχεδόν η επίσημη γενέτειρα της παραδοσιακής jazz, Συνδυασμός διαφορετικών στυλ μουσικής, η jazz της Νέας Ορλεάνης χαρακτηρίζεται από διπλό ρυθμό και έλκει την καταγωγή της από τις στρατιωτικές μπάντες. Η jazzπρωτοκάνει την εμφάνισή της, ώριμη πλέον, με τον LouisArmstrong.

Swing

Το Swing κάνει την εμφάνισή του στην διάρκεια της δεκαετίας του 30', κυρίως στη Νέα Υόρκη. Ο όρος καθορίζει καταρχάς τη βαθύτερη έννοια του ρυθμού. Το Swing μένει ζωντανό για ένα μεγάλο μέρος της δεκαετίας του 40'. Ο Benny Basie και του Duke Ellington.

Bebop

Το Bebop, που δημιουργήθηκε στη διάρκεια της δεκαετίας του 40' ήρθε σαν απάντηση στο swing που γινόταν ολοένα και πιο εμπορικό. Το bebop φέρνει κοντά

διάφορους μουσικούς όπως τους DizzyGillespie, KennyClarke, TheloniousMonk, CharlieChristian και CharlieParker. Αυτοί οι νέοι μουσικοί προτιμούν τις πιο νευρικές, πιο συγκεντρωμένες και <<σοκαριστικές>> μουσικές μορφές. Μερικά χρόνια αργότερα, το bebop θα ενισχυθεί με το hardbop.

Cool

Η αντίδραση στη νευρικότητα του bebop δόθηκε από μουσικούς όπως οι MilesDavis, JohnLewis και TaddDameron. Το στυλ Cool θα κάνει την εμφάνισή του στα τέλη της δεκαετίας του 40'. Το ύφος γίνεται πιο ήρεμο και χαλαρό, αλλά συνάμα, σύμφωνα με τους κριτικούς, πιο <<ψυχρό>>, πιο εγκεφαλικό και λιγότερο συναισθηματικό.

Hard Bop

Η σύγχρονη μορφή του bebop εμφανίστηκε στις αρχές του 50', πριν εκλείψει υπέρ της freejazz. Η Hardbop διακρίνεται από μια πολύ μεγάλη ορχηστρική υπεροχή και μια πιο προκλητική εξερεύνηση του αρμονικού ρυθμού. Οι βασικοί εκφραστές του ήταν οι Max Roach, Art Blackey, Horace Silver, Lee Morgan, Donald Byrd, Sonny Rollins και John Coltrane.

Free Jazz

Στη δεκαετία του 60' έκανε την εμφάνισή της η Free Jazz, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως η λογική κατάληξη του bebop και ύστερα του hardbop. Σκοπό έχει να δημιουργήσει ρυθμικά σχέδια, συνηθισμένες μελωδίες και αρμονίες για να ανοιχτεί σε μια νέα τονικότητα, σε άλλες μουσικές. Βασικοί εκπρόσωποι οι Ornette Coleman, Albert Ayler, Pharoah Sanders, Archie Shepp. Το ρεύμα free ξεπεράστηκε τη δεκαετία του 70' με την εμφάνιση του Fusion και του jazz-rock.

Fusion

Η jazzfusion είναι ένα μουσικό είδος το οποίο συμπεριλαμβάνει την ένωση της jazz με άλλα είδη, και γενικότερα τη rock, funk, το R&B, και την έθνικ μουσική. Οι μουσικοί της jazz συχνά συνδύαζαν τις μορφές και τις τεχνικές της jazz με τα ηλεκτρικά όργανα της rock και τις ρυθμικές δομές της Αφρο-Αμερικανικής παραδοσιακής μουσικής

Jazz And World Music

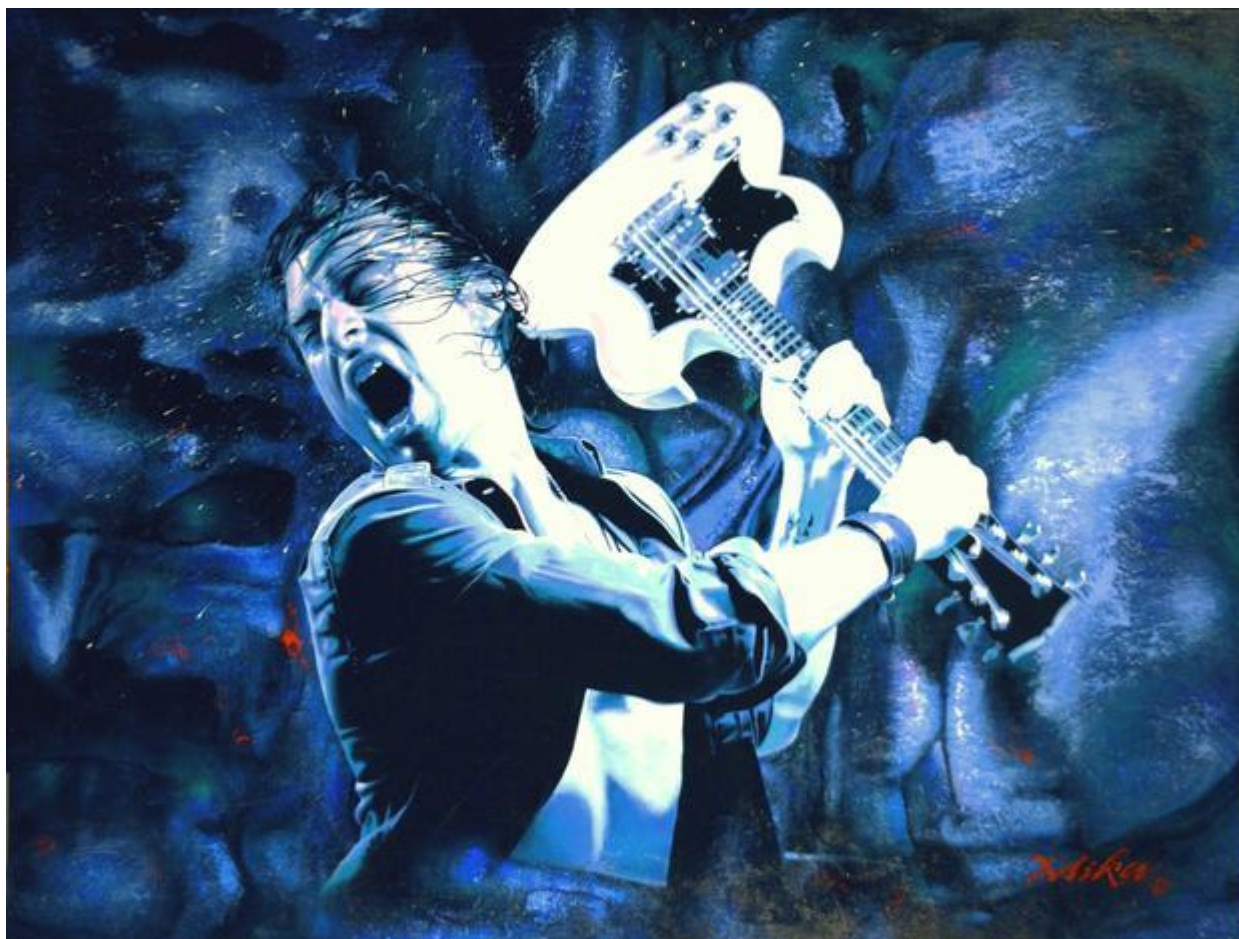
Η jazz ενώθηκε με την έθνικ μουσική χάρη στις αναζητήσεις εμπνευσμένων μουσικών. Η μουσική έθνικ συχνά ενσωμάτωσε τους αυτοσχεδιασμούς της jazz, ενώ ταυτόχρονα και η jazz ενσωματώθηκε με στοιχεία μη-Δυτικής μουσικής. Από την άλλη, και άλλες μουσικές παραδόσεις συνδυάστηκαν με τη jazz, όπως η Πολυνησιακή ή η τσιγγάνικη μουσική.

Neo Bop

Στη δεκαετία του 80' νέοι και ανερχόμενοι μουσικοί άρχισαν να νοσταλγούν το ρυθμό και την αρμονία της εποχής του Bebop και του Hardbop. Με αιχμή ορισμένων μουσικών όπως οι Wynton Marsalis, Jeff Watts, Kenny Kirkland, το neobop διαμορφώθηκε στην αρχή της δεκαετίας του 80' ως ένας τρόπος έκφρασης για μια νέα γενιά μουσικών της jazz, οι οποίοι είχαν επηρεαστεί τόσο από τα στυλbop όσο και από τις προκλήσεις της σημερινής κοινωνίας.

Contemporary Jazz

Η εμφάνισή της στα τέλη της δεκαετίας του 80' και στην αρχή της δεκαετίας του 90' δείχνει την επιθυμία του ευρύ κοινού να αγκαλιάσει τον κόσμο της jazz. Η ContemporaryJazz είναι ένα μείγμα των πιο <<μαλακών>> ήχων της jazz με αυτούς της pop μουσικής. Ο σκοπός είναι να προσφέρει στον ακροατή ένα πιο ήρεμο στυλ μουσικής που δεν περιλαμβάνει τόσα κρουστά όσο πριν, ούτε μεγάλους αυτοσχεδιασμούς.

B) ΡΟΚ

A1) Γενικά

Ο όρος ροκ στη μουσική, χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα είδη που προέκυψαν από την εξέλιξη του είδους του rock and roll. Η μουσική ροκ (rock) στο σύνολό της, αποτελεί ένα είδος δημοφιλούς μουσικής που χαρακτηρίζεται συνήθως από έντονο ρυθμό και από ευδιάκριτη, χαρακτηριστική μελωδία φωνητικών η οποία συνοδεύεται συνήθως από ηλεκτρικές κιθάρες, ηλεκτρικό μπάσο και ντραμς. Πολλές φορές χρησιμοποιούνται και πληκτροφόρα όργανα, όπως πιάνο ή συνθεσάιζερ.

A2) Προϊστορία-Ιστορία

A2.1) Γενικά

Εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1950 στην Αμερική και είχε ως βάση την τεχνοτροπία του Rhythm and Blues και το ρυθμό του rock and roll των αφροαμερικάνικων κοινοτήτων των Ηνωμένων Πολιτειών, καθώς και το rockabilly, που ουσιαστικά ήταν η έκφραση των λευκών μέσω των προαναφερθέντων ειδών αφροαμερικανικής προέλευσης. Συνεισφορά στον ήχο που πρωτοχαρακτηρίστηκε ροκ, θεωρείται ότι είχε και η country μουσική. Αυτή, είχε στοιχεία μπλουζ και βασιζόταν στα παραδοσιακά είδη μουσικής των κατοίκων των ΗΠΑ και ήταν πολύ δημοφιλής, κυρίως μεταξύ των λευκών και στο Νότο.

Η μουσική ροκ επηρεάστηκε και επηρεάζεται ακόμη και σήμερα από τα άλλα είδη μουσικής που είναι δημοφιλή ανά περίοδο. Στη δεκαετία του 1960, η παραδοσιακή (folk) μουσική των λευκών κοινοτήτων των ΗΠΑ επηρέασε το υβρίδιο που ήταν γνωστό ως ροκ εκείνη την περίοδο, αλλά και επηρεάστηκε από αυτό με αποτέλεσμα τη δημιουργία του φολκ ροκ. Παράλληλα, γίνεται γνωστό το μπλουζ ροκ που αποτελεί την έκφανση του ροκ που δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στην ηλεκτρική κιθάρα και στις μπλουζ ρίζες της μουσικής αυτής. Στα μέσα της δεκαετίας του 1960, εμφανίζεται το ψυχεδελικό ροκ, που φέρει στοιχεία από μουσικές της ανατολής. Λίγα χρόνια αργότερα, οι μουσικοί της ροκ που είχαν τζαζ παιδεία και μουσικοί τζαζ, δημιούργησαν το μείγμα που έγινε γνωστό ως τζαζ-ροκ φιούζιον, ή απλά φιούζιον. Στη δεκαετία του 1970, το ροκ υποσκελίστηκε από την επικράτηση της ντίσκο που αποτελούσε ένα μείγμα σόουλ, φανκ και λάτιν μουσικής και δέχτηκε επιρροές από τα είδη αυτά. Παράλληλα, δημιουργούνται τα υποείδη σοφτ ροκ, προγκρέσιβ ροκ, πανκ ροκ και χέβιμέταλ. Τη δεκαετία του 1980, γίνεται δημοφιλές το χαρντ ροκ και το εναλλακτικό ροκ (alternativerock) κάνει τα πρώτα του βήματα. Στην επόμενη δεκαετία, τα υποείδη της ροκ που εισάγονται είναι το γκραντζ, το μπριτποπ και το ανεξάρτητο ροκ (indie).

A2.2) Rock and Roll και Rockabilly

Το ροκ εντρολ προήλθε από διάφορα μουσικά είδη που ήταν δημοφιλή στην Αμερική στα τέλη της δεκαετίας του 1940 και γνώρισε εξαιρετική δημοφιλία στις αρχές και στα μέσα της δεκαετίας του 1950. Είχε ως βάσεις του τη μουσική rhythm and blues και την country. Η ροκ εντρολ αρχικά, ήταν ένα από τα είδη χορευτικής μουσικής των αфроαμερικανών. Μαύροι καλλιτέχνες όπως ο LittleRichard, ο ChuckBerry και ο FatsDomino ερμήνευαν επιτυχίες του ροκ εντρολ, αλλά απευθύνονταν σε αфроαμερικάνικο κοινό. Αυτοί οι καλλιτέχνες του ροκ εντρολ, δέχτηκαν ρατσιστικές κριτικές σε μια εποχή που οι περισσότεροι χώροι διασκέδασης ήταν διαχωρισμένοι για λευκούς και μαύρους.

Η μαζική επιτυχία του ροκ εντρολ ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 1950, όταν λευκοί καλλιτέχνες διασκεύαζαν το υλικό των αфроαμερικανών ή ακολούθησαν το στυλ τους, στο μουσικό είδος που έγινε γνωστό ως ροκαμπίλι. Ο Έλβις Πρίσλεϊ, ο Μπιλ Χάλεϊ, ο Τζέρι Λι Λιούις και ο Τζόνι Κας ήταν μερικοί από αυτούς που εδραίωσαν το ροκ εντρολ στη συνείδηση των υπόλοιπων Αμερικανών και συνέβαλαν έτσι στην μεγάλη επιτυχία του. Ταυτόχρονα τα τεχνολογικά επιτεύγματα της εποχής, δίνουν ώθηση στην οικιακή διασκέδαση που σχετίζεται με τη μουσική. Οι δίσκοι γραμμοφώνου που παράγονται στα μέσα της δεκαετίας του 1950 είναι πλέον 45 στροφών και όχι 78 και το 1957 η Ιαπωνική εταιρία TTEC (Tokyo Telecommunications Engineering Corporation) που αργότερα μετονομάστηκε σε Sony, εισάγει στην αμερικάνικη αγορά το πρώτο ραδιόφωνο με τρανζίστορ που αποτελείται πλήρως από μικρού μεγέθους ηλεκτρονικά στοιχεία. Εξαιτίας αυτών, οι νέοι σταδιακά μπόρεσαν να έχουν πρόσβαση σε ένα φτηνό σύστημα όπου θα άκουγαν μουσική. Προς το τέλος της δεκαετίας του 1950, η δημοφιλής μουσική της περιόδου ήταν γνωστή σε όλο τον αμερικάνικο πληθυσμό. Κοινό ανεξαρτήτως χρώματος, παρακολουθούσε συναυλίες ροκ εντρολ και οι οπαδοί της μουσικής ανακάλυπταν τους καλλιτέχνες που είχαν ερμηνεύσει πρώτοι τα κομμάτια που ήξεραν από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση. Παράλληλα, αν και οι πωλήσεις των μεγάλων δισκογραφικών εταιριών γνώρισαν μια πτώση της τάξης του 30%, οι ανεξάρτητες δισκογραφικές άνθισαν καταλαμβάνοντας ένα μερίδιο πωλήσεων γύρω στο 55% στις ΗΠΑ. Οι πωλήσεις δίσκων ροκ εντρολ, κατέλαβαν το 1959 το 42,7% των συνολικών πωλήσεων. Βέβαια, εξαιτίας της επιτυχίας του είδους, όσοι προωθούσαν καλλιτέχνες της εποχής, χαρακτηρίζαν ως ροκ εντρολ και άλλα είδη μουσικής όπως η ποπ της εποχής που είχε στοιχεία ροκ εντρολ, με στόχο την προσέλκυση μεγαλύτερου κοινού. Εντούτοις, η επικράτηση του ροκ εντρολ ξεπέρασε τα όρια των Ηνωμένων Πολιτειών και γνώρισε μεγάλη επιτυχία και στη Βρετανία όπου αναπτύχθηκε το Βρετανικό ροκ.

A2.3) Βρετανία: Αρχή

Στο Ηνωμένο Βασίλειο το δημοφιλές κίνημα που είναι γνωστό ως "παραδοσιακή" τζαζ, έφερε πολλούς Αμερικάνους καλλιτέχνες της μπλουζ και τζαζ στη Βρετανία, οι οποίοι μετέδωσαν τους ροκ εντ ρολ και ροκαμπίλι ρυθμούς εκεί. Έτσι το ροκ εντ ρολ

έγινε γνωστό και στο ευρωπαϊκό κοινό και γνώρισε την αποδοχή του. Βρετανοί καλλιτέχνες όπως οι Tommy Steele, Cliff Richard και Billy Fury έγιναν γνωστοί στα μέσα και τέλη της δεκαετίας του 1950, παίζοντας ροκ εντ ρολ και ροκαμπίλι. Καθώς το ροκ εντ ρολ στην Αμερική άρχισε να φθίνει και να κλίνει προς το ελαφρύ ποπ και τις γλυκανάλατες μπαλάντες που ακούγονταν σε κλαμπ και χορούς, τα Βρετανικά ροκ συγκροτήματα συνέχισαν να παίζουν με ένταση, βαθιά επηρεασμένοι από το μπλουζ ροκ.

A2.3.1) Το Garage rock της δεκαετίας του 1960

Η Βρετανική Εισβολή (British Invasion) όπως είναι γνωστή στον μουσικό τύπο η επικράτηση του Βρετανικού ροκ σε χώρες όπως οι [ΗΠΑ](#), ο [Καναδάς](#) και η [Αυστραλία](#), διέδωσε παγκοσμίως το Βρετανικό ροκ και γνώρισε πολλούς μιμητές. Πολλοί εξ αυτών στις ΗΠΑ, προσπάθησαν να φτιάξουν τη δική τους συνοικιακή μπάντα. Οι πρόβες και οι ηχογραφήσεις γίνονταν συνήθως στα γκαράζ των σπιτιών τους χωρίς τα μέσα που παρείχε κάποια μεγάλη δισκογραφική εταιρία της εποχής. Εντούτοις αρκετοί, όπως οι [The Sonics](#), ξεχώρισαν την περίοδο μεταξύ [1963](#) και [1967](#), οπότε και γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή του το γκαράζ ροκ. Το garage rock είχε ονομαστεί αρχικά punk rock, αλλά αργότερα χρησιμοποιήθηκε ο όρος γκαράζ ροκ για να μη δημιουργείται σύγχυση με το πανκ ροκ όπως το έκαναν γνωστό οι [Sex Pistols](#), που έγινε πολύ δημοφιλές κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970.

A2.3.2) Η μουσική surf της δεκαετίας του 1960

Ο ήχος του ροκαμπίλι επηρέασε πολύ τη Δυτική Ακτή της Αμερικής ως προς την ανάπτυξη ενός νέου είδους μουσικής που ήταν κυρίως ορχηστρικό και έγινε γνωστό ως μουσική σερφ. Η υποκοულτούρα των οπαδών του συγκεκριμένου είδους μουσικής ήταν συνήθως ανταγωνιστική αυτής της ροκ εντ ρολ μουσικής, αλλά γενικά κατηγοριοποιείται ως ένα παρακλάδι της ευρύτερης ροκ εντ ρολ σκηνής.

A2.3.3) Η Βρετανική ροκ σκηνή

Μέχρι το τέλος του [1962](#), η Βρετανική ροκ σκηνή είχε αρχίσει να έχει τα πρώτα της δείγματα με ένα μεγάλο εύρος αμερικάνικων επιρροών και στοιχεία της soul, rhythm and blues και surf. Αρχικά, τα συγκροτήματα του είδους μετέφεραν μελωδίες Αμερικανών καλλιτεχνών, αλλά αργότερα εμφάνισαν και τις δικές τους συνθέσεις με μουσικές ιδέες όλο και πιο περίπλοκες, δίνοντας πολλές φορές μεγαλύτερη βαρύτητα στο αφροαμερικάνικο στοιχείο.

Οι [Beatles](#) από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, έκαναν την εμφάνισή τους με ένα σετ εμφάνισης, τραγουδιών και ύφους που έθεσε τα πρότυπα για τα μουσικά συγκροτήματα του μέλλοντος. Στα μέσα του [1962](#) οι [Rolling Stones](#) ξεκίνησαν ως ένα από τα πολλά συγκροτήματα που είχαν μεγάλη επιρροή από την μπλουζ, μαζί με τους [Animals](#) και [Yardbirds](#). Στα τέλη του [1964](#) εμφανίζονται οι [Kinks](#) και ακολουθούν οι [Who](#) που παρουσιάζουν το νέο μοντερνιστικό στυλ. Προς το τέλος

της δεκαετίας, τα συγκροτήματα της Βρετανικής ροκ σκηνής, πειραματίστηκαν με το ψυχεδελικό μουσικό ύφος που εμπεριείχε αναφορές στην υποκοουλτούρα των ναρκωτικών και στις εμπειρίες με παραισθησιογόνες ουσίες.

Μετά την αρχική τους επιτυχία στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι [Beatles](#) ξεκίνησαν σιγά σιγά να γίνονται γνωστοί στις Ηνωμένες Πολιτείες, αρχικά μέσω παρουσίασης των κομματιών τους από ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς. Αφού τα τραγούδια τους έγιναν γνωστά εκεί, οργανώθηκε μια εκτεταμένη περιοδεία των Beatles στις ΗΠΑ που οδήγησε σε μανιώδεις εκφράσεις θαυμασμού από πλευράς οπαδών, φαινόμενο που έγινε γνωστό ως Beatlemania. Μετά τους Beatles και άλλα Βρετανικά συγκροτήματα επισκέφθηκαν τις ΗΠΑ, όπως οι [Rolling Stones](#), οι [Animals](#) και οι [Yardbirds](#).

A3)Κουλτούρα, Ορισμοί & Είδη

Στα τέλη της δεκαετίας του 1960 η αντικουλτούρα της **γενιάς μπιτ** συσχετίστηκε με το ευρύτερο αντιπολεμικό κίνημα που είχε ταχθεί ενάντια στην απειλή της ατομικής βόμβας, κυρίως με την Καμπάνια για Πυρηνικό Αφοπλισμό (Campaign for Nuclear Disarmament - CMD) στη Βρετανία. Και τα δύο κινήματα συνδέθηκαν με την τζαζ σκηνή και με την αναγέννηση της μουσικής φολκ, που έλαβε χώρα κυρίως σε Αμερική και Βρετανία τις δεκαετίες του 1950 και 1960.

A3.1) Το Folk rock

Η φολκ σκηνή απαρτιζόταν από καλλιτέχνες που πέρα από την ίδια την παραδοσιακή μουσική, είχαν ενδιαφέρον στα ακουστικά όργανα, στα παραδοσιακά τραγούδια και στην κάντρι μπλουζ, την ακουστική έκφανση της μπλουζ. Οι καλλιτέχνες της αναγέννησης της φολκ που συντελέστηκε εκείνη την περίοδο, προτιμούσαν να ερμηνεύουν τραγούδια που είχαν κάποιο κοινωνικά προοδευτικό μήνυμα, πράγμα

που είχε απήχηση και στο κοινό τους. Πρωτοπόρος της φολκ, πριν ακόμη από την περίοδο της αναγέννησης της τη δεκαετία του 1950, θεωρείτο ο Woody Guthrie ο οποίος χαρακτηριζόταν ως στρατευμένος καλλιτέχνης με πολλά τραγούδια διαμαρτυρίας στο ρεπερτόριό του. Την περίοδο της ανάπτυξης του κινήματος της φολκ, ο [Μπομπ Ντίλαν](#) ήρθε στο προσκήνιο και έκανε επιτυχίες τραγούδια διαμαρτυρίας όπως τα *Blowin' in the Wind* και *Masters of War*. Έτσι αυτού του είδους το τραγούδι έγινε γνωστό σε ευρύτερο κοινό.

Οι [Byrds](#), παίζοντας το τραγούδι του Μπομπ Ντίλαν *Mr. Tambourine Man*, συνέβαλαν στην ανάπτυξη της μόδας του Φολκ ροκ και έδωσαν ώθηση στο είδος του ψυχεδελικού ροκ το οποίο αντιπροσώπευαν μεταξύ διαφόρων άλλων ειδών. Ο Ντίλαν συνέχισε την ανοδική πορεία του φολκ ροκ με το σινγκλ για το τραγούδι του *Like a Rolling Stone* του 1965, να φτάνει στο νούμερο 2 των τσαρτς των Ηνωμένων Πολιτειών, ακολουθώντας το *Help!* των εξαιρετικά δημοφιλών Beatles. Καλλιτέχνες της φολκ ροκ όπως ο Neil Young, οι Simon & Garfunkel, The Mamas & the Papas, Joni Mitchell και οι The Band, έκαναν το κίνημα της φολκ ροκ πολύ δημοφιλές έως και μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1960 στην Αμερική.

Στη Βρετανία το φολκ ροκ έγινε εξίσου δημοφιλές με την Αμερική. Οι Fairport Convention εφάρμοσαν τεχνικές της ροκ σε παραδοσιακά Βρετανικά τραγούδια και το παράδειγμα τους ακολουθήθηκε από μπάντες όπως οι Steeleye Span.

A.3.2) Το ψυχεδελικό ροκ

Παράλληλα με το δημοφιλές φολκ ροκ και λίγο αργότερα εμφανίστηκε και το ψυχεδελικό ροκ το οποίο προσέλκυσε έντονα το ενδιαφέρον από τα μέσα έως τα τέλη της δεκαετίας του 1960.

Η ψυχεδέλεια εμφανίστηκε αρχικά στη φολκ σκηνή με τους Holy Modal Rounders που εισήγαγαν τον όρο το 1964. Με μουσικό υπόβαθρο που περιλάμβανε στοιχεία φολκ αλλά και jug band (μπάντας παραδοσιακών και αυτοσχέδιων οργάνων), οι [Grateful Dead](#) μπήκαν στην ίδια γραμμή με τους [Merry Pranksters](#) των οποίων η μουσική δημιουργία τροφοδοτούνταν από τη χρήση [LSD](#).

Ο συναυλιακός χώρος με το όνομα The Fillmore, αποτελούσε σημείο αναφοράς για τα συγκροτήματα του ψυχεδελικού ροκ στη δεκαετία του 1960, όπως οι Country Joe and the Fish και οι [Jefferson Airplane](#). Οι Byrds το 1966 έκαναν επιτυχία το τραγούδι τους *Eight Miles High* το σινγκλ του οποίου έφτασε στο νούμερο 14 στο Billboard Hot 100 των ΗΠΑ. Το ίδιο κομμάτι διασκεύασαν και οι [Ολλανδοί](#) Golden Earring, το 1970 και έτσι έγιναν γνωστοί στις Ηνωμένες Πολιτείες με το ομώνυμο άλμπουμ τους. Η διασκευή τους στο εν λόγω τραγούδι διαρκούσε 19 λεπτά, ενώ η αυθεντική εκδοχή του ήταν τρεισήμισι λεπτά, στις συναυλίες τους στο Fillmore δε, όπου έπαιζαν τακτικά, διαρκούσε έως και 40 λεπτά με αλλεπάλληλα σόλο και τζαμαρίσματα (προσθήκες αυτοσχεδιασμού). Στη Βρετανία, οι [Pink Floyd](#), είχαν

ξεκινήσει να αναπτύσσουν τις ιδέες τους πάνω στο ψυχεδελικό ροκ από το 1965 στην "underground" σκηνή. Το 1966, δημιουργήθηκαν οι Soft Machine και ο Βρετανός Donovan κάνει επιτυχία το ψυχεδελικό με επιρροές φολκ τραγούδι του, Sunshine Superman. Τον Αύγουστο του 1966 οι Beatles με το άλμπουμ τους Revolver, χρησιμοποίησαν την ψυχεδέλεια σε τραγούδια τους όπως το Yellow Submarine και το Tomorrow Never Knows. Οι Beach Boys του Brian Wilson, κυκλοφορούν την ίδια χρονιά το Pet Sounds, με έντονα στοιχεία ψυχεδέλειας, γεγονός που αποδίδεται στη χρήση LSD από τον Wilson που ήταν ο κυρίως συνθέτης του άλμπουμ. Την ίδια χρονιά εμφανίζονται οι Βρετανοί Cream με τους Ginger Baker, Jack Bruce και Eric Clapton και συνδυάζουν το μπλουζ ροκ με την ψυχεδέλεια. Το 1967, ο Jimi Hendrix, γίνεται παγκοσμίως γνωστός με την εμφάνιση του στο Monterey Pop Festival στην Καλιφόρνια, αφού την προηγούμενη χρονιά είχε κάνει επιτυχία στο Ηνωμένο Βασίλειο με το σινγκλ του Stone Free. Με την παγκόσμια φήμη που έχει πλέον εδραιώνεται σαν κιθαρίστας, που πέρα από τις καινοτόμες τεχνικές του, χρησιμοποιεί στοιχεία ψυχεδέλειας τόσο στην εκτέλεση, όσο και στην παραγωγή των τραγουδιών του, γεγονός που αλλάζει και τη θεώρηση της παραγωγής δίσκων.

Το 1967 οι Pink Floyd κυκλοφορούν το πρώτο σινγκλ τους με το τραγούδι του Syd Barrett, Arnold Layne και φτάνουν στο #20 στα Βρετανικά τσαρτς για σινγκλς, αν και αργότερα το τραγούδι απαγορεύεται και δεν παίζεται στο ραδιόφωνο, εξαιτίας του θέματος που πραγματεύονται οι στίχοι του (έναν άντρα που ντύνεται με γυναικεία ρούχα). Το άλμπουμ των Beatles με τίτλο Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band, κυκλοφορεί 4 μήνες μετά, τον Ιούνιο του ίδιου έτους και κάνει μεγάλη αίσθηση στους κύκλους της ροκ μουσικής γενικά, ενώ στο τέλος της χρονιάς κυκλοφορούν τα άλμπουμ The Piper at the Gates of Dawn των Pink Floyd και το Disraeli Gears των Cream.

Το μεσουράνημα του ροκ σαν κίνημα των νέων έγινε εμφανές σε μεγάλα ροκ φεστιβάλ στα τέλη της δεκαετίας του 1960 με πιο γνωστό το φεστιβάλ του Woodstock του 1969 που ξεκίνησε ως μουσικό και καλλιτεχνικό τριήμερο φεστιβάλ όπου συγκεντρώθηκαν υπερδιπλάσιοι του προβλεπόμενου θεατές. Εξιδανικευμένο σήμερα, αναφέρεται σαν την κορυφαία συγκέντρωση νέων, οπαδών της ροκ μουσικής και της υποκουλτούρας των χίπις.

A3.3) Το progressive rock

Το progressive rock (γνωστό και ως "προοδευτικό ροκ" στα ελληνικά), εμφανίστηκε λίγο αργότερα από το ψυχεδελικό ροκ στην Αγγλία. Οι μπάντες του είδους αυτού πειραματίστηκαν με διάφορα όργανα εκτός του καθιερωμένου σετ κιθάρας - μπάσου - ντραμς και εισήγαγαν νέες μορφές στα τραγούδια ως προς τα μουσικά μέρη που απάρτιζαν τα κομμάτια. Συγκροτήματα όπως οι Beatles, οι Pink Floyd, οι Moody Blues, οι Deep Purple και οι Golden Earring πειραματίστηκαν με όργανα όπως έγχορδα ορχήστρας, πνευστά, αλλά και πλήρεις ορχήστρες. Τα ροκ συγκροτήματα

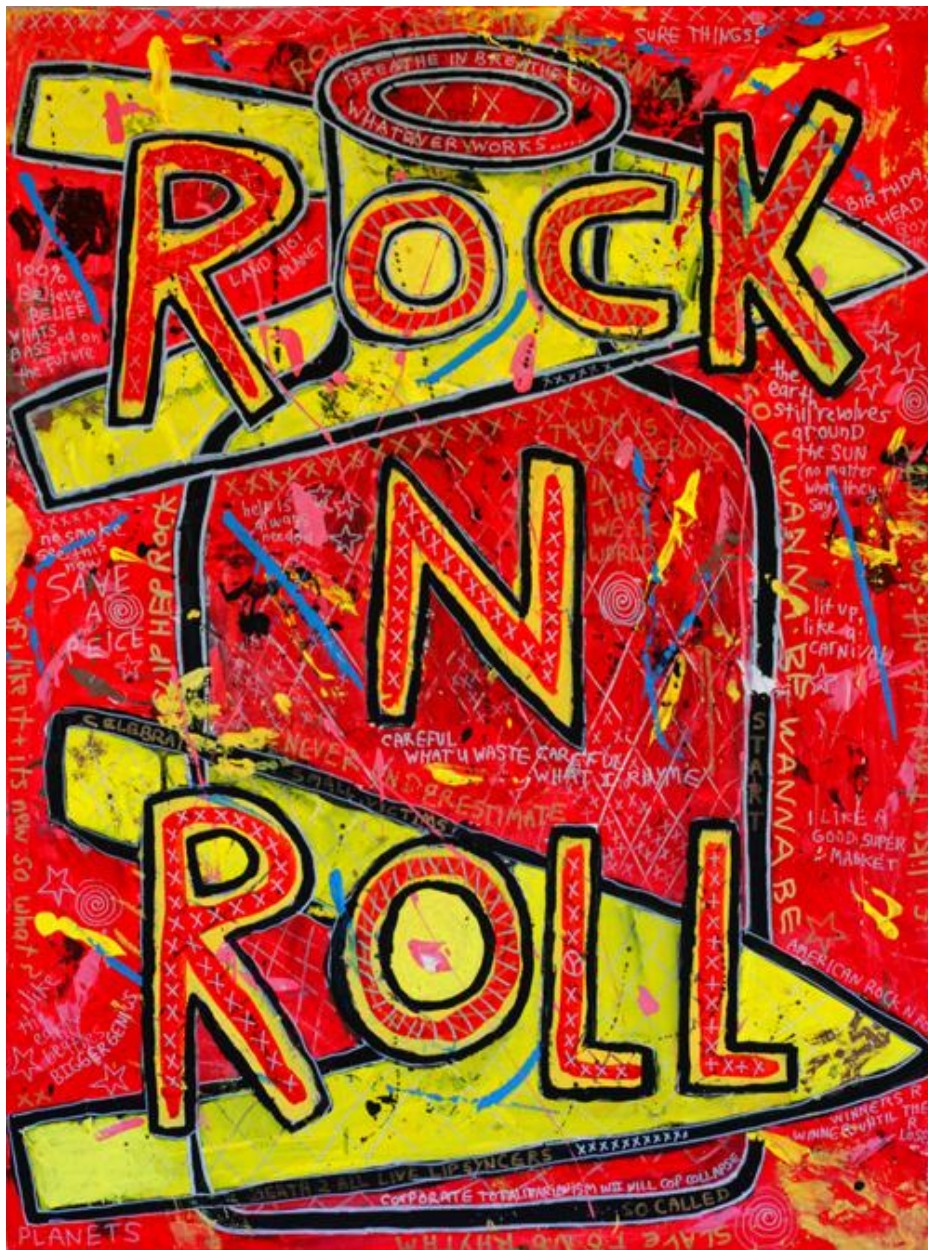
του είδους, ξεπέρασαν κατά πολύ το ως τότε καθιερωμένο τρίλεπτο διάρκειας ενός ροκ τραγουδιού και ηχογράφησαν πιο περίπλοκα στη δομή τραγούδια χρησιμοποιώντας ενίοτε συγχορδίες που είχαν τη βάση τους στην τζαζ και άλλα υποείδη που ξεκίνησαν από αυτήν όπως η φιούζιον. Οι επιρροές των συγκροτημάτων του προοδευτικού ροκ έρχονταν από πολλά είδη, συμπεριλαμβανομένων της κλασικής, της τζαζ και της ηλεκτρονικής μουσικής. Τα τραγούδια στο σύνολό τους δε, είχαν μεγαλύτερη ποικιλία από τα άλλα ροκ τραγούδια. Κυμαίνονταν από ήρεμα και πλούσια σε μελωδία, έως ατονικά, παράφωνα και περίπλοκα κομμάτια.

A3.4) Krautrock

Στα μέσα της δεκαετίας του 1960, το ροκ από τις ΗΠΑ και την Μεγάλη Βρετανία έγινε αρκετά δημοφιλές στο Γερμανικό κοινό. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, πρωτοποριακοί Γερμανοί μουσικοί, που έπαιζαν έως τότε ένα μείγμα κλασικής και ηλεκτρονικής μουσικής, χρησιμοποίησαν τα ηλεκτρονικά όργανα για να παράγουν ένα μουσικό ύφος που αναμείγνυε ήχους του προοδευτικού ροκ με ήχους του ψυχεδελικού ροκ. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, μπάντες του Γερμανικού προοδευτικού ροκ που αργότερα ονομάστηκε krautrock, δημιουργούσαν στα κομμάτια τους διάφορα μουσικά μίγματα όπως ροκ με τζαζ και Ασιατική μουσική, μεταξύ άλλων. Πρωτοπόροι αυτού του είδους όπως οι [Neu!](#) και οι [Kraftwerk](#), επηρέασαν αισθητά την τέκνο μουσική και άλλα είδη αργότερα.

A3.5) Το Heavy Metal

Στο τέλος της δεκαετίας του 1960, εμφανίζονται κάποια συγκροτήματα που με τον ήχο τους δημιουργούν ένα παρακλάδι της ροκ που παίρνει το όνομά [Heavy Metal](#). Οι [Black Sabbath](#), από το Άστον του [Μπέρμιγχαμ](#), κυκλοφορούν το [1969](#) το πρώτο ομώνυμο άλμπουμ τους και ο ήχος τους περιγράφεται από δημοσιογράφους, ως ήχος βαρέων μετάλλων - μία παρομοίωση που είχε χρησιμοποιηθεί και για τον ήχο άλλων καλλιτεχνών της ροκ παλιότερα, όπως για παράδειγμα για τον Τζίμι Χέντριξ . Το είδος του Χέβι Μέταλ, όπως πρωτοεμφανίζεται, χαρακτηρίζεται ηχητικά από έντονο και βαρύ ρυθμό, με επιρροές από μπλουζ ροκ στις μελωδίες και παραμόρφωση που προερχόταν από ψαλιδισμό των κυματομορφών μέσω υπερενίσχυσης του σήματος της κιθάρας. Πολλά συγκροτήματα χρησιμοποίησαν αυτόν τον ήχο και τον συνδύασαν με άλλους με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν και άλλα υποείδη του Χέβι Μέταλ. Τα υποείδη του Χέβι Μέταλ έγιναν δημοφιλή στη δεκαετία του 1970 και ακόμη περισσότερο στη δεκαετία του 1980. Επιπλέον, αρκετά συγκροτήματα του είδους ελκύουν το ενδιαφέρον ακόμη και σήμερα με εμφανίσεις και κυκλοφορίες τους.

A3.6) To Arena Rock

Οι Beatles και οι Rolling Stones είχαν ήδη θέσει τις βάσεις για μαζικές ζωντανές εμφανίσεις σε στάδια και χώρους αθλητικών αναμετρήσεων (αγγλικά: Arena). Η αυξανόμενη δημοτικότητα του Χέβι Μέταλ και του Προοδευτικού Ροκ, συνετέλεσε στο να εξαντλούνται τα εισιτήρια στις εμφανίσεις όλο και περισσότερων συγκροτημάτων σε μεγάλους χώρους. Οι επιχειρήσεις που σχετίζονταν με τη μουσική, είδαν το γεγονός σαν ευκαιρία για μεγάλα κέρδη και έτσι προώθησαν συγκροτήματα με τον τίτλο των συγκροτημάτων "Αρένα ροκ". Αρχικά, συγκροτήματα των οποίων οι ρίζες ανήκαν σε άλλα παρακλάδια της ροκ μουσικής, όπως οι Queen, οι Pink Floyd και οι Genesis, άνοιξαν το δρόμο για πολυδάπανες ζωντανές εμφανίσεις που προσέλκυαν μεγάλο αριθμό κοινού. Αυτό το δρόμο ακολούθησαν και άλλα συγκροτήματα όπως οι Boston, Styx, Foreigner και οι

Journey, μεταξύ άλλων, που έπαιζαν παρόμοια μουσική στην οποία όμως απουσίαζαν τα στοιχεία προοδευτικού ροκ και χέβι μέταλ. Αυτό το κίνημα αποτέλεσε τη βάση για το power pop των επόμενων δεκαετιών αλλά και για τις ζωντανές εμφανίσεις πολλών δημοφιλών καλλιτεχνών.

A3.7) Το Soft Rock

Η μουσική ροκ όπως φάνηκε μπορούσε να γίνει πιο ήρεμη, κινούμενη κάπου μεταξύ του ποπ και του ροκ. Υπήρξαν κάποια συγκροτήματα που έκαναν γνωστό τον ήχο του soft rock/pop όπως οι Part. Με τη διάλυση των Beatles το 1970, άλλα συγκροτήματα και καλλιτέχνες χρησιμοποίησαν τον ήχο που συναντάται σε μερικά τραγούδια τους και χαρακτηρίζεται ως soft rock. Με την εφαρμογή των κατάλληλων ενορχηστρώσεων δημιούργησαν τα τραγούδια που ονομάστηκαν αργότερα "power ballads". Σόλο καλλιτέχνες όπως ο Barry Manilow, η Olivia Newton John και ο Eric Carmen, καθώς και συγκροτήματα όπως οι Bread και οι Carpenters έκαναν δημοφιλές το είδος που σήμερα είναι γνωστό σαν σοφτ ροκ. Ταυτόχρονα, άλλοι γνωστοί καλλιτέχνες της ποπ της δεκαετίας του 1960, που δεν ανήκαν στην κατηγορία των "ροκ σταρ", όπως ο Νιλ Ντάιμοντ και η Barbara Streisand εξακολουθούσαν να βρίσκονται στα τσαρτς, ενίοτε κινούμενοι μουσικά στο όριο μεταξύ ποπ και σοφτ ροκ.

A3.8) Το Κλασικό Rock

Στο μεταξύ, συγκροτήματα όπως οι Queen, Led Zeppelin, Black Sabbath, AC/DC, Aerosmith, ZZ Top, Van Halen, και Rolling Stones αλλά και σόλο καλλιτέχνες όπως ο Peter Frampton που ακούγονταν κυρίως στο ραδιόφωνο, μοιράζονταν τις θέσεις στα τσαρτς με συγκροτήματα του σοφτ ροκ. Το ζωντανά ηχογραφημένο άλμπουμ του 1976 του Peter Frampton με τίτλο Frampton Comes Alive, έγινε άμεσα το ζωντανά ηχογραφημένο άλμπουμ με τις καλύτερες πωλήσεις όλων των εποχών, ρεκόρ που καταρρίφθηκε αργότερα, αλλά ακόμη και σήμερα παραμένει ένα από τα άλμπουμ με τις καλύτερες πωλήσεις παγκοσμίως. Όμοια το τραγούδι των Aerosmith με τίτλο Walk This Way έφτασε στο νούμερο 10 του Billboard Hot 100 το 1977. Εξαιρετικά δημοφιλή έγιναν το Stairway to Heaven των Led Zeppelin και το Bohemian Rhapsody των Queen, που συνέδεσαν κατά κάποιον τρόπο το σκληρό ροκ με το δημοφιλές σοφτ ροκ.

A3.9) Το Punk Rock

Το punk είναι ένα μουσικό είδος που ξεκίνησε στις ΗΠΑ την δεκαετία το 1960. Οι ρίζες του βρίσκονταν στο garage rock αλλά και σε συγκροτήματα όπως οι MC5, Stooges, Ramones, Patti Smith και New York Dolls. Στα μέσα του 1970 το punk

έφτασε στην Αγγλία και έγινε δημοφιλές από συγκροτήματα όπως οι Sex Pistols, Clash, Crass κ.α. σαν ένα πολιτιστικό κίνημα που αμφισβητεί το κατεστημένο. Οι στίχοι συνήθως θίγουν τα κοινωνικά, πολιτικά και προσωπικά θέματα και είναι οργισμένοι ή χλευαστικοί. Οι συνθέσεις είναι κυρίως σύντομες και απλές σε σχέση με την μουσική που επικρατούσε εκείνη την εποχή. Πολλοί μουσικοί με ελάχιστη ή λίγη τεχνική κατάφεραν να ταιριάζουν την φιλοσοφία και την απλότητα της punk μουσικής. Αναβίωση γνώρισε το punk τα τελευταία χρόνια με συγκροτήματα όπως οι Green Day, Blink 182, Offspring κ.α. τα οποία προσεγγίζουν το punk της δεκαετίας του 1970. Επίσης το punk rock χαρακτηρίζεται από το ιδιαίτερο στυλ του όπως το έντονο και αφύσικο χρώμα των μαλλιών, μπλουζάκια με προσβλητικές στάμπες, περικόρπια με καρφιά κ.α.

A3.10) Το Grunge Rock

Το grunge rock είναι ένα είδος της εναλλακτικής ροκ το οποίο αναπτύχθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1980 στην πολιτεία της Ουάσιγκτον και κυρίως στο Σιάτλ. Εμπνευσμένη από την punk, heavy metal και indie rock, η grunge χαρακτηρίζεται από ηλεκτρικές κιθάρες με έντονη ηχητική παραμόρφωση, αρκετό θόρυβο και ηχητικά εφέ. Οι στίχοι είναι γεμάτοι θλίψη και έχει την ίδια θεματολογία με την punk. Γενικά η grunge είναι γνωστή για τον δυναμισμό της και την απουσία των ακριβών σκηνικών. Οι ενδυματολογικές επιλογές είναι πολύ απλές γιατί δεν έδιναν σημασία σε αυτό τα συγκροτήματα. Η grunge έγινε επιτυχημένη στις αρχές του 1990 κυρίως λόγω της κυκλοφορίας του Nevermind των Nirvana και το τραγούδι Smells Like Teen Spirit και το Ten των Pearl Jam. Η επιτυχία αυτών των άλμπουμ έδωσε ώθηση σε αυτή τη μουσική, την έκανε το πιο δημοφιλές είδος της ροκ εκείνης της εποχής.

A4) Ελληνικό Ροκ

Την εποχή που η ροκ είχε εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο, στην Ελλάδα την δεκαετία του 1950-1960 άρχιζαν να εμφανίζονται τα πρώτα ελληνικά ροκ συγκροτήματα κυρίως στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Την ίδια εποχή σε πολλές γειτονίες της Ελλάδας διοργανώνονταν πάρτι και η νεολαία χόρευε σε ρυθμούς του χάλυ γκάλυ, μπλουζ, τσα τσα, ροκ εντ ρολ. Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 εμφανίζονται τα περισσότερα ροκ συγκροτήματα. Το 62 δημιουργείται το συγκρότημα Forminx με τον Βαγγέλη Παπαθανασίου που έκανε μεγάλη επιτυχία και στο εξωτερικό. Ανάμεσα στα αξιολογότερα συγκροτήματα της εποχής ήταν και οι Idols, οι Olimpians, οι MGC, οι Blue Birds, οι The Charms, οι Teenagers, οι Vikinks. Στη δεκαετία του 1970 το ελληνικό ροκ κορυφώθηκε. Η χούντα και η λογοκρισία δεν σταμάτησε την εξέλιξη της ελληνικής ροκ μουσικής. Επηρεασμένοι από το φεστιβάλ του Woodstock δημιουργούνται νέα συγκροτήματα με νέο στυλ εμφάνισης. Τότε δημιουργούνται οι Σωκράτες με ίσως τον καλύτερο Έλληνα κιθαρίστα, τον Νίκο Σπαθά. Στην συνέχεια δημιουργούνται οι Πελομα Μποκιού με τον Βλάσση Μπονάτσο, οι Νοστράδαμος, οι Πολλ, οι Σπυριδούλα και πολλοί άλλοι. Ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες της εποχής ήταν ο Παύλος Σιδηρόπουλος, ο οποίος κατόρθωσε να συγχωνεύσει τη ροκ με το ελληνικό στοιχείο, έτσι δημιούργησε το γκρουπ Σπυριδούλα και ηχογραφεί τον σημαντικότερο ίσως δίσκο της ελληνικής ροκ "ΦΛΟΥ". Ένας ακόμη σημαντικός καλλιτέχνης της ελληνικής ροκ μουσικής που ένωσε την ροκ με το

ελληνικό στοιχείο ήταν ο Νικόλας Άσιμος και ο Διονύσης Σαββόπουλος. Η πορεία της ελληνικής μουσικής συνεχίστηκε με Φατμέ, Τζίμη Πανούση, Γιάννη Γιοκαρίνη. Την εποχή εκείνη άρχισαν να δημιουργούνται και τα πρώτα punk συγκροτήματα. Στις αρχές του 1980 υπάρχει μουσικός εμπλουτισμός, καθώς όλο και περισσότερες μπάντες ανθίζουν, παρά την εκτεταμένη λογοκρισία σχετικά με τις μορφές της τέχνης που κατά τα επόμενα χρόνια σταδιακά σταματούσε. Ένα παράδειγμα αυτής της εποχής ήταν οι "Μουσικές Ταξιαρχίες" με τον Τζίμη Πανούση. Το περιεχόμενο της μπάντας είχε χιουμοριστική και ελαφρά σατιρική διάθεση. Το συγκρότημα έπαιζε μουσική με πλούσιο περιεχόμενο, ένα μείγμα πολλών επιρροών όπως η reggae και funk .Ο Παύλος Σιδηρόπουλος συνέχισε σχηματίζοντας το συγκρότημα οι "Απροσάρμοστοι" και μαζί ηχογραφούν μία σειρά σημαντικών δίσκων και μέσω ζωντανών εμφανίσεων δημιουργούν την ελληνική ροκ σκηνή. Στις αρχές του 1981 σχηματίζεται μία νέα μπάντα οι "Φατμέ" με τον Νίκο Πορτοκάλογλου ο οποίος εξακολουθεί να είναι ένας επιτυχημένος τραγουδοποιός. Την εποχή εκείνη εμφανίζεται και ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου ο οποίος ξεκινώντας από το πολιτικό τραγούδι έγινε ίσως ο κυριότερος καλλιτέχνης της ροκ μπαλάντας στην Ελλάδα, οι ροκ μπαλάντες του τραγουδιούνται ακόμη και από τις νεότερες γενιές όπως Ο Κουρσάρος, Σ' ακολουθώ κ.α. Δύο τραγουδοποιοί οι οποίοι έφυγαν νωρίς ήταν ο Σιδηρόπουλος και ο Άσιμος. Κατά την διάρκεια της δεκαετίας το 1980 εμφανίστηκε ένα συγκρότημα που λέγεται The last drive, των οποίων οι επιδόσεις επηρέασαν τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Το 1985 ήταν η μεγάλη γέννηση του σύγχρονου ελληνικού ροκ όπως είναι γνωστό και σήμερα και αυτό χάρη σε συγκροτήματα από την Θεσσαλονίκη, όπως οι "Τρύπες" που εμφανίστηκαν το 1983 με τραγούδια φορτισμένα και επηρεασμένα από την μετά-punk ατμόσφαιρα της εποχής και την έντονη τότε ζωή της Ελλάδας. Σιγά-σιγά τα τραγούδια τους άρχισαν να αποκτούν ιδιαίτερο ύφος και το 1987 ηχογραφούν τον πρώτο τους δίσκο "Πάρτυ στον 13ο" και ακολουθούν και άλλα. Το 1987 δημιουργείται ένα νέο συγκρότημα 'Μωρά στη φωτιά' με ένα συνδυασμό new wave και punk . Επίσης στην δεκαετία του 1980 προέκυψαν και άλλα υποείδη της ροκ όπως heavy metal, indie rock, rock punk. Ελληνικές metal μπάντες που εμφανίστηκαν ήταν οι Spitfire, Rotting Crist και Varathon. Τη δεκαετία του 90' εμφανίστηκαν τα "Ξύλινα Σπαθιά" με τον Παύλο Παυλίδη, και κάνουν δυναμικό ξεκίνημα στην δισκογραφική σκηνή με έναν δίσκο που κάνει φοβερή εντύπωση. Ήταν προσίτοι προς το κοινό τόσο για την ζωντάνια των στίχων όσο και για τους μουσικούς ρυθμούς τους. Με το τραγούδι "Λιωμένο Παγωτό" τα Ξύλινα Σπαθιά γίνονται γνωστά παντού. Άλλα συγκροτήματα που ακολούθησαν ήταν οι "Μάσκες", "Διάφανα Κρίνα", "Ενδελέχεια", "Πυξ Λαξ", "Αδερφοί Κατσιμίχα", "Υπόγεια Ρεύματα", "Ρόδες" κ.α. Heavy metal συγκροτήματα συνέχιζαν να αναδύονται κατά την δεκαετία του 90' , οι Septic Flesh είναι ένα από τα σημαντικότερα. Επίσης τα συγκροτήματα Τρύπες όπως και τα Ξύλινα Σπαθιά

διαλύθηκαν στις αρχές του 2000. Η δεκαετία του 2000 είχε λιγότερο ενδιαφέρον στην ελληνική ροκ μουσική. Ο πρώην frontman από τις Τρύπες, Γιάννης Αγγέλακας κυκλοφόρησε αρκετά άλμπουμ με το συγκρότημα του οι Επισκέπτες που συνδύαζαν το ελληνικό ροκ με παραδοσιακά στοιχεία, jazz και reggae. Οι Firewind πήραν την πρώτη θέση στην Heavy metal δημιουργώντας τέσσερα άλμπουμ. Κατά την διάρκεια του 2000 προέκυψε μία μικρή σκηνή με μπάντες που παίζουν metalcore/punk hardcore/ screamo/ deathcore.

Γ) Hip-Hop

A1) Ορισμός και είδη

Το hip-hop θεωρείται από πολλούς είδος μουσικής. Ωστόσο αυτή η άποψη είναι λανθασμένη μιας και το hip-hop είναι κουλτούρα που χωρίζεται σε άλλους 4 τομείς. Αυτοί οι τομείς είναι η μουσική ραπ (RAP= Rhyme and Poetry), το γκράφιτι, ο χορός (το γνωστό σε όλους break-dance)

και τέλος το Djing (η μουσική πίσω από το ραπ, αλλιώς γνωστή ως beat).

Το Χιπ χοπ αναπτύχθηκε σε υποβαθμισμένες περιοχές των ΗΠΑ, όπως το Μπρονξ στη Νέα Υόρκη, το Detroit και σε άλλες μεγάλες πόλεις όπου υπήρχε μεγάλη ανεργία και φτώχεια. Τα 4 στοιχεία δεν αναπτύχθηκαν την ίδια χρονική στιγμή αλλά σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Οι ρίζες του ανάγονται στην δεκαετία του 1970, όταν άρχισαν τα πρώτα δειλά δειλά βήματα.

Το MCing (MC= Master Of Ceremonies) άρχισε το '75-'78 όταν ένας Dj συνέδεσε το μικρόφωνο στον μίκτη του και άρχισε να λέει διάφορους στίχους, σαν σλόγκαν, για να ανεβάσει τους B-boys. Έτσι ξεκίνησαν οι πρώτοι MC's το '79-'85. Έπαιρναν το μικρόφωνο και μιλούσαν για την προσωπική τους ζωή για διάφορα προβλήματα της

κοινωνίας καθώς και για θέματα όπως οι σχέσεις τους, το χιούμορ και άλλα. Αυτό που έκανε διαφορετική την Ραπ και το Mcing, εν τέλει, καθώς και ολόκληρη την Χιπ χοπ κουλτούρα, είναι ότι δεν χρειάζεται να έχεις τελειώσει κάποια σχολή για να χορέψεις, να τραγουδήσεις, να ζωγραφίσεις ή να παίζεις μουσική. Το έκανες επειδή το ένιωθες και για να περάσεις το δικό σου μήνυμα.

Το Γκράφιτι ενσωματώθηκε στο χιπ χοπ ως ένα από τα στοιχεία του στα τέλη της δεκαετίας του 1960, όταν ένας Έλληνας που ζούσε και δούλευε στην Αμερική έκανε διανομές πίτσας έγραφε όπου πήγαινε το ψευδώνυμο του και τον αριθμό της οδού όπου έμενε (TAKI 183). Έτσι γεννήθηκε η σύγχρονη μορφή του Γκράφιτι. Από τότε μεταφέρθηκε σε κάθε γωνιά του πλανήτη, από την Βραζιλία μέχρι το Ιράν, και έγινε ένας τρόπος έκφρασης του καλλιτέχνη κατά της πολιτικής ή για διάφορους άλλους σκοπούς.

Το ραπ πρόκειται για είδος που δίνει έμφαση στους στίχους (ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο μέτρο, το ίδιο ακριβώς με τις μαντινάδες) και στο περιεχόμενο αυτών και η μουσική συνήθως είναι συνοδευτική και δευτερεύουσας μέριμνας. Οι στίχοι, αυτοσχέδιοι στην καθημερινή έκφραση αλλά επεξεργασμένοι στις παραγωγές, δεν τραγουδιούνται, αλλά απαγγέλλονται με ιδιαίτερο, ρυθμικό, τρόπο ενώ η μουσική δανείζεται στοιχεία από τη soul, τη τζαζ όσο και από άλλα ποικίλα μουσικά ρεύματα. Οι στίχοι, οι οποίοι έχουν μεγάλη έκταση και ποσότητα, εκφράζουν κατά κανόνα καθημερινά βιώματα και εμπειρίες, ενώ σε τραγούδια ορισμένων καλλιτεχνών αποκτούν πολιτική προέκταση κυριότατα ανατρεπτική, ρηξικέλευθη όσο και καυστική αφού πηγή της μουσικής αυτής είναι τα γκέτο των περιθωριοποιημένων μαύρων των Ηνωμένων Πολιτειών ενώ δεν απουσιάζει επίσης η λυρικότητα και η ποιητική πνοή από ορισμένους καλλιτέχνες και συγκροτήματα.

A2) Σχέση με την κοινωνία και την πολιτική

Το Χιπ-Χοπ δέχτηκε επιρροές στην διάρκεια των περίπου 40 χρόνων ύπαρξής του. Ως προς τις επιρροές από τις τρέχουσες πολιτικές συνθήκες κάθε εποχής μπορούμε να διαπιστώσουμε πως η θεματολογία αλλάζει χρόνο με τον χρόνο ,παραμένοντας όμως πιστή στον βασικό ανατρεπτικό της άξονα. Συγκεκριμένα στις δεκαετίες του 80 και το 90 –κυρίως- το ραπ επικεντρωνόταν στις ρατσιστικές επιθέσεις πολιτικών αλλά και απλών πολιτών εναντίον των αφροαμερικανών. Στις αρχές της δεύτερης χιλιετίας άρχισαν να εμφανίζονται στο προσκήνιο θέματα όπως οι πόλεμοι της Αμερικής εναντίον διαφόρων χωρών. Υπάρχουν αμέτρητα παραδείγματα από ράπερς που σε τραγούδια τους όχι μόνο κάνουν απλές αναφορές σε στα δεινά του πολέμου (π.χ. στο Αφγανιστάν) και ασκούν κριτική στις πολιτικές αποφάσεις ,αλλά χρησιμοποιούν χαρακτηριστικά αυτού (κυρίως ηχητικά και στη νεότερη εποχή ακουστικά) όπως κραυγές και πυροβολισμοί στα beats.Επίσης πολλοί ράπερς εστίαζαν και στους άστεγους βετεράνους θεωρώντας πως ο πόλεμος κατέστρεψε τις ζωές τους. Τέλος αξιοσημείωτο είναι η τάση της χιπ χοπ μουσικής να πιστεύει και να υπερασπίζει τις διάφορες θεωρίες συνωμοσίας.

Στο συγκεκριμένο τραγούδι αναφέρονται σχεδόν 20 διαφορετικές θεωρίες συνωμοσίας για διαφορετικές χρονικές περιόδους, ακόμη και την αρχαιότητα. (Vinnie Paz-The end of the days)

Ωστόσο η επιρροή από την πολιτική ήταν αμφίδρομη , μιας και όχι μόνο το χιπ χοπ επηρεάστηκε από τις πολιτικές εξελίξεις αλλά επηρέασε αυτές, ύστερα από μια δεκαετία, όταν γνώρισε μεγάλη επιτυχία και απήχηση σε ευρύτερο κοινό. Πολλοί πολιτικοί αναλυτές έχουν τονίσει πως η μουσική αυτή και κυρίως οι αντιπρόσωποι της συνέβαλλαν στις πολιτικές αλλαγές και κέρδισαν αξία και σεβασμό από πολιτικούς και κοινούς θνητούς. Σημαντικό ρόλο έπαιξε η χιπ χοπ και στην οικονομία είτε άμεσα είτε έμμεσα. Άμεσα μέσω της μουσικής βιομηχανίας της ραπ και της χιπχοπ γενικότερα και έμμεσα συμμετέχοντας σε καμπάνιες διαφημιστικές και μόδας ακόμη. Η κουλτούρα επεκτάθηκε και σ' αυτόν τον τομέα και ειδικά σήμερα υπάρχει μεγάλη αναγνώριση στην μόδα που την αντιπροσωπεύει.

Ως προς τα κοινωνικά προβλήματα που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη του είδους διακρίνουμε δύο βασικά: τον ρατσισμό και τον σεξισμό. Ο ρατσισμός είχε ανθίσει εκείνη την εποχή κυρίως εις βάρος των μαύρων και όπως είναι γνωστό το ραπ έγινε το μέσο έκφρασής τους και ο τρόπος ξεσπάσματος. Ο σεξισμός υπήρχε γενικότερα όχι μόνο μεταξύ των αфроαμερικανών αλλά και των υπόλοιπων φυλών/λαών. Το χιπ χοπ επέφερε μία σχετική ισότητα λόγω της βασιμότητας των στίχων του και της κοινωνικής απήχησης που απέκτησε.

Όπως όλες οι τέχνες έτσι κι μουσική επηρεάζει κι επηρεάζεται. Το χιπ χοπ άλλαξε τα δεδομένα στον χορό , την ζωγραφική, την ποίηση ,την μόδα και τον κινηματογράφο.

Χορός: Ο βασικός χορός που αντιπροσωπεύει το χιπχοπ είναι το break-dance ωστόσο πολλά είδη χορού υιοθέτησαν κινήσεις ,μέχρι και το μπαλέτο στην μοντέρνα μορφή του.

Ζωγραφική: Πολλά είδη ζωγραφικής αφομοίωσαν τις πολύπλοκες και ιδιότροπες τεχνικές του γκράφιτι, δημιουργώντας ευφάνταστα εναλλακτικά έργα.

Μόδα: Η μόδα όπως προαναφέρθηκε επηρεάστηκε πολύ από την χιπ χοπ κουλτούρα. Ακόμη και στην ανώτερη μόδα υπήρξαν λεπτομέρειες παρμένες από το ντύσιμο του δρόμου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η συνεργασία του ράπερ Kanye West με την Adidas που δημιούργησαν την σειρά ρούχων με το όνομα Yeezy ,που αποθεώθηκαν από ανθρώπους διαφορετικής ηλικίας.

Κινηματογράφος: Πολλές φορές ασχολήθηκε ο κινηματογράφος με την βιογραφία και την καταγραφή της πολύπλοκης ζωής των πιο γνωστών ραπερ. Εξίσου σημαντική είναι η προσπάθεια παραγωγών και σκηνοθετών να αποτυπώσουν τον συγκεκριμένο τρόπο ζωής και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα μέλος αυτής της κουλτούρας.

Με βάση τα προαναφερθέντα καταλαβαίνουμε πως η χιπ χοπ ήρθε πριν 40 χρόνια για να μείνει και να επηρεάσει με θετικό τρόπο (τις περισσότερες φορές) την ζωή μας και σε γενικές γραμμές τον πολιτισμό μας.

Δ) ΠΗΓΕΣ

<http://www.sansimera.gr/articles/78#ixzz40tNHx4CU>

<https://verdigree.wordpress.com/2012/01/16/%CF%84%CE%B1-%CE%B5%CE%AF%CE%B4%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-jazz/>

<http://www.kasetophono.com/2012/11/rock.html>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%BF%CE%BA_%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE

<https://www.youtube.com/watch?v=2frJ3e0hxPE>

Δ) ΑΦΙΣΑ

ΜΟΥΣΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΓΕΛ ΑΣΠΡΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ
2015-2016